

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Științe umane și social- politice
Domeniul de studii	Asistență socială
Ciclul de studii	Licență, zi
Programul de studii/calificarea	Asistență socială

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Servicii de protecție a copilului				
Titularul activităților de curs	Lector dr. Iacobescu Maria Rodica				
Titularul activităților de seminar	Lector dr. Iacobescu Maria Rodica				
Anul de studiu	II	Semestrul	4	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categoriza formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DS
	Categoriza de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	30
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	21
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	28
II d) Tutoriat	-
III Examinări	4
IV Alte activități (precizați):	-

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	83
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Curs de Asistența socială a familiei
Competențe	<ul style="list-style-type: none"> Capacitatea de analiză critică a literaturii de specialitate

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT. 	
Desfășurare aplicații	Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector
	Laborator	<ul style="list-style-type: none">
	Proiect	<ul style="list-style-type: none">

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea, pe baza cunoștințelor însușite, a abilității de a identifica copiii aflați în dificultate. - Analiza și evaluarea fiecărui caz social și stabilirea, potrivit legii, a tipului de intervenție și a măsurilor de protecție socială. - Formarea și dezvoltarea deprinderilor necesare în vederea planificării tuturor activităților și demersurilor legate de rezolvarea problemelor copilului aflat în situație de risc, ținând cont de principiile grijii pentru copil și interesul superior al acestuia. - Implicarea în acțiunile comunitare centrate pe prevenirea intrării copilului în sistemul de îngrijire rezidențial și menținerea lui în mediul familial. - Implicarea în activități de promovare a măsurilor de prevenire a abuzului asupra copilului. - Consilierea socială a copiilor aflați în dificultate, în vederea depășirii situațiilor cu care se confruntă și, eventual, orientarea către serviciile sociale.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice explicite, specifice specialistului în asistența socială a copilului. - Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din acest domeniu. - Cultivarea unor atitudini de înțelegere, acceptare și ajutorare a copiilor aflați în dificultate. - Formularea unor idealuri bazate pe libertate, moralitate, egalitate de șanse. - Dezvoltarea abilității de a colabora cu specialiștii din alte domenii în vederea rezolvării problemelor copiilor aflați în situații de risc.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea și însușirea de către studenți a conceptelor, definițiilor, teoriilor, clasificărilor specifice acestei discipline de învățământ Cunoașterea și aplicarea măsurilor și serviciilor de protecție a copiilor aflați în dificultate.
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea relației dintre societate, familie și copil; • Cunoașterea și interpretarea reglementărilor speciale privind protecția drepturilor copilului; • Identificarea factorilor sociali ce pot determina apariția unor probleme în dezvoltarea fizică sau psihică a copiilor; • Proiectarea unor planuri de prevenție și intervenție în cazul diferitelor forme de abuz, exploatare a copilului; • Stimularea unei atitudini responsabile față de asistența și protecția copiilor în cadrul sau în afara familiei.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Copii aflați în dificultate Categoriile de copii care necesită protecție și asistență socială.	2	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector

Copilul abandonat Aspecte teoretice cu privire la abandonul copilului Forme ale abandonului Abandonul în maternitate Abandonul în instituțiile de ocrotire Factori de risc și cauze ale abandonului copilului Procesele abandonului și părintele care abandonează Trauma pierderii la copil	4	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
Copilul neglijat și abuzat Definiții; forme ale abuzului asupra copiilor Neglijarea copilului Efectele abuzului asupra copiilor	4	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
Copilul instituționalizat Istoria instituționalizării copiilor în România Instituționalizarea și riscurile ei asupra dezvoltării -Aspecte ale instituționalizării -Starea de sănătate a copilului instituționalizat -Dezvoltarea personalității copiilor instituționalizați -Comportamentul social al copilului instituționalizat	2	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
Copiii străzii Definirea conceptului; cauzele fenomenului Categoriile de copii ai străzii Viața în stradă Reintegrarea socială a copiilor străzii Asistența socială stradală	2	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
Protecția socială a copilului aflat în dificultate Sistemul de protecție a copilului; dilemele protecției copilului	2	Prelegerea interactivă, conversația euristică, problematizarea, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector

<p>Servicii de asistență socială pentru copiii aflați în dificultate: Centrul maternal Centre de zi pentru copii Centrul de consiliere și sprijin pentru părinți Serviciul de prevenire a abandonului de copii prin planificare familială Serviciul de Monitorizare, Asistență și sprijin al Femeii Gravide predispuse să abandoneze copilul Centrul de pregătire și sprijin a reintegrării și integrării copilului în familie Serviciul de asistență și sprijin pentru copil în exprimarea liberă a opiniei sale Centrul de consiliere și sprijin pentru copilul maltratat, abuzat, neglijat Serviciul de orientare, supraveghere și sprijinire a copiilor străzii Servicii pentru copiii străzii Centrul de primire a copilului în regim de urgență și de evaluare Serviciul de sprijin și asistență pentru tinerii în dificultate Centrul de plasament</p>	4	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<p>Măsuri de protecție a copilului aflat în dificultate Măsuri de protecție de tip familial: Menținerea copilului în propria familie Plasamentul familial: - Plasamentul copilului la o persoană sau la o familie - Încredințarea minorului unei familii sau unei persoane - Plasamentul în regim de urgență</p>	3	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<p>Asistența maternală Criterii de selecție pentru asistenții maternali Etapele procesului de selecție și evaluare Evaluarea asistentului maternal Procesul de formare a asistenților maternali Atestarea asistentului maternal profesionist Procesul de plasament al copilului la asistentul maternal Hotărârea de plasament Supervizarea plasamentului Planul individual de permanență Încheierea plasamentului</p>	3	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<p>Adopția Condițiile de fond ale adopției Consimțământul la actul adopției Impedimente la adopție Efectele adopției Cauze care determină desfacerea adopției Etapele procesului de adopție Încredințarea copilului în vederea adopției Supervizarea plasamentului</p>	2	Prelegerea interactivă, explicația, problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector

Bibliografie

1. Cojocaru, Daniela, *Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România*, Editura Polirom, Iași, 2008
2. Cojocaru, Ștefan, *Prevenirea abandonului și dezinstituționalizarea copiilor în Populații vulnerabile și fenomene de automarginalizare*, Editura Lumen, Iași, 2002
3. Constantin, Mădălina, *Maltratarea copilului. Între cunoaștere și intervenție*, Editura Lumen, 2008
4. Dumitrana, Magdalena, *Copilul instituționalizat*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998
5. Filipescu, Ion, *Adopția, protecția și promovarea drepturilor copilului*, Editura Universul juridic, București, 2001
6. Florescu, Laura, Frățiman Livia, *Ontogeneza dezvoltării în situații de abandon*, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2000
7. Ionescu, S.(coord.), *Copilul maltratat. Evaluare, prevenire și intervenție*, Editura Fundația Internațională pentru Copil și Familie, București, 2001
8. Iovu, Mihai- Bogdan, *Conceptualizarea abuzului și neglijării copilului în familie*, Editura Lumen, Iași, 2008
9. Irimescu, Gabriela, *Protecția socială a copilului abuzat*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006
10. Muntean, Ana, *Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici*, Editura Polirom, Iași, 2013
11. Muntean, Ana, *Comunicarea emoțională cu copilul victimă a maltratării*, Editura Tempus, Ploiești, 2009
12. Muntean, Ana, *Familii și copii în dificultate. Note de curs*, Editura Mirton, Timișoara, 2001
- Nelson, Charles A.; Fox, Nathan A.; Zeanah, Charles H., *Copiii abandonați ai României. Privățune, dezvoltare cerebrală și eforturi de recuperare*, Editura Trei, 2014
13. Roth- Szamoskozi, Maria, *Protecția copilului - Dileme, Concepții și Metode*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999
14. Șoitu, Conțiu Tiberiu, *Asistența maternală. Abordare trans-europeană*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 2014
15. Șoitu, Conțiu Tiberiu, *Instituționalizarea copilului în Populații vulnerabile și fenomene de automarginalizare*, Editura Lumen, Iași, 2002
16. Teclici, Y., *Vina de a fi copil al străzii*, Editura Oscar Print. Bucuresti. 1998
17. Adopția națională, Ghiduri de bună practică în asistența socială a familiei și a copilului, Editura Lumen, Iași, 2002
18. Asistența maternală, Ghiduri de bună practică în asistența socială a familiei și a copilului, Editura Lumen, Iași, 2002
19. Holt România, Ghiduri de bună practică în asistența socială a copilului și a familiei, Editura Lumen, Iași, 2002
20. Balahur, Doina, *Protecția drepturilor copilului ca principiu al asistenței sociale*, Editura All, București, 2001
- Killen, Karl, *Copilul maltratat*, Editura Eurobit, Oradea, 1998;

Bibliografie minimală

1. Cojocaru, Daniela, *Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România*, Editura Polirom, Iași, 2008
2. Irimescu, Gabriela, *Protecția socială a copilului abuzat*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006
3. Muntean, Ana, *Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici*, Editura Polirom, Iași, 2013
4. Nelson, Charles A.; Fox, Nathan A.; Zeanah, Charles H., *Copiii abandonați ai României. Privățune, dezvoltare cerebrală și eforturi de recuperare*, Editura Trei, 2014
5. Roth- Szamoskozi, Maria, *Protecția copilului - Dileme, Concepții și Metode*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999
6. Teclici, Y., *Vina de a fi copil al străzii*, Editura Oscar Print. Bucuresti, 1998

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> Copilăria - concept al modernității. 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Drepturile copilului. Nevoile de bază ale copilului. 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii abuzați și neglijați. 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii aflați în dificultate. Copilul abandonat 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copilul instituționalizat. 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii cu dizabilități 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii cu autism 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii cu Sindrom Down 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copilul infectat HIV/seropozitiv 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii străzii. Profilul specific al copiilor străzii 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Copiii cu părinți plecați în străinătate. 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector

<ul style="list-style-type: none"> Protecția socială a copilului aflat în dificultate. 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, studiu de caz	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector
<ul style="list-style-type: none"> Măsuri de protecție 	2	Conversația euristică, exemplificare, problematizare, lucru în echipă	resurse: portofoliu didactic, laptop + videoproiector

Bibliografie

- Cojocaru, Daniela, *Copilăria și construcția parentalității. Asistența maternală în România*, Editura Polirom, Iași, 2008
- Irimescu, Gabriela, *Asistența socială a familiei și copilului*, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași, 2004
- Irimescu, Gabriela, *Protecția socială a copilului abuzat*, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006
- Mihăilescu Ion, *Rolul familiei în dezvoltarea copilului*, Editura cartea Universitară, București, 2004
- Muntean, Ana, *Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici*, Editura Polirom, Iași, 2013
- Muntean, Ana; Munteanu, Anca, *Violență, traumă, reziliență*, Editura Polirom, 2011
- Neamțu, G. (coord.), *Enciclopedia Asistentei sociale*, Editura Polirom, Iași, 2016;
- Neamtu, G. (coord.), *Tratat de asistența socială*, Editura Polirom, Iasi, 2011;
- Neamțu, N. (coord.), *Practica asistenței sociale centrată pe individ și familie: studii de caz*, Editura Napoca Star, Cluj Napoca, 2008;
- Spânu, Mariana, *Introducere în asistența socială a familiei și protecția copilului*, Editura tehnică, Chișinău, 1998
- Manualul pentru implementarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Bibliografie minimală

- Irimescu, Gabriela, *Asistența socială a familiei și copilului*, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași, 2004
- Irimescu, Gabriela, *Protecția socială a copilului abuzat*, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006
- Muntean, Ana, *Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici*, Editura Polirom, Iași, 2013
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Atât informațiile teoretice, cât și aplicațiile practice, le oferă viitorilor absolvenți cunoștințele și aptitudinile necesare integrării pe piața muncii din domeniul asistenței sociale, fie în instituții de stat, fie în ONG-uri.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Înțelegerea, însușirea și redarea conceptelor, definițiilor, teoriilor, tipologiilor prezentate în temele cursului; - abilități, cunoștințe certe și profund argumentate;	Examen scris	50%

	- exemple analizate, comentate; - mod personal de abordare și interpretare; - parcurgerea bibliografiei.		
Seminar	Evaluarea implicării active în cadrul seminariilor, prezentarea de teme, referate sau proiecte, participarea la lucrul în echipă.	Evaluare activitate seminar	50%
Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; - cunoașterea problemelor de bază din domeniu. - alcătuirea unui studiu de caz 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20.09.2021		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
27.09.2021	Lector dr. Marcela ȘLUSARCIUC

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
27.09.2021	Conf. univ. dr. Florin PINTESCU